

O b s a h tohoto čísla:

Pluralita - demokracie - samospráva

/Vlastimila Tesařová/

Příspěvek pro "korespondenční politické
forum Charty 77"

/Luboš Kohout/

Vlastimila Tesařová

Pluralita - demokracie - samospráva

V jednom z našich rozhovorů s Jaroslavem Mezníkem /šlo tehdy o úvahu Ladislava Hejdvánka "Milánská výzva" a co je kolem - DISKUSE č.39, květen 1986/ projevil Jarek nelibost nad pojmem krize. Vyjádřil se v tom smyslu, že ho "štve", když se potřeba jakékoli změny v procesu společenského vývoje nazývá krizí: máme krizi feudalismu, krizi kapitalismu, teď zase krizi socialismu, krizi civilizace atd, atd. S takovým názorem jsem se do té doby nikdy nesetkala a tak mi utkvěl v paměti dodnes. Něco na něm je. Nevím, bude-li se mnou Jarek souhlasit, ale zřejmě jde o to, že krize je pojem pejorativního charakteru, kdežto společnost se jako každý jiný živý organismus vyvíjí - potřeba změn by v ní tedy měla být jevem přirozeným, nikoli jevem, který na lidi doléhá jako krizová situace. Nicméně tomu tak často je, a já si myslím, že příčina je právě v těch lidech, v tom, že dějiny lidstva mají sice své objektivní zákonitosti, ale jejich konkrétními tvůrci jsou sami lidé, kteří jako historické osobnosti i jako bezejmenní účastníci různých společenských hnutí nebo jejich pasivní pozorovatelé mohou být a jsou nositeli jak progresu tak regrese či stagnace. Jinými slovy: objektivní i subjektivní potřeba změn může narazit na tak závažné objektivní i subjektivní překážky, že se společnost octne v krizové situaci. A to je zřejmě i případ naší současnosti.

Pokud jde o mne osobně, pocítila jsem na vlastní kůži tento rozpor mezi potřebou změn v našem společenském vývoji a jeho překážkami už v roce 1963. V té době jsem pracovala jako odborná asistentka na katedře vědeckého komunismu na lékařské fakultě v Brně a tématem mé teoretické práce bylo mládežnické hnutí. Na popud katedry jsem napsala na toto téma pro Sborník filozofické fakulty UJEP článek, ve kterém jsem vyjádřila nesouhlas s principem přímého řízení mládežnické organizace stranou, a dále s pojetím jednotné organizace mládeže ve smyslu organizace jediné, vnitřně nediferencované. Hájila jsem požadavek samostatnosti mládežnického hnutí a právo mladých lidí vytvářet si rozmanité organizace podle svých zájmů. Členové katedry /mezi něž patřil tehdy